

ความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนัก

นางมาลี ล้วนแก้ว

๐๐๒๓๑๖

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

Stress in the Relatives of Critically Ill Patients

Ms. Malee Launkaow

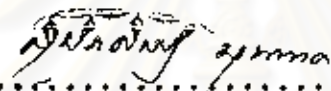
ศูนย์วิทยุโทรพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1979

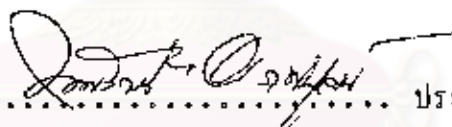
หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนัก
โดย   นางมาลี ล้วนแก้ว
ภาควิชา   พยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานัน มุญ-หลง

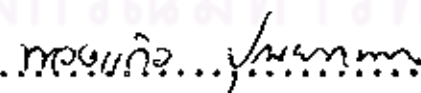
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพรัตน์ บลาโมบล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานัน มุญ-หลง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงแก้ว ปุณยกันก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนัก

ชื่อ

นางมาลี จันแก้ว

อาจารย์ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปาหนัน บุญ - หลง

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา

2522

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงลักษณะของญาติผู้ป่วยที่มีอาการหนักกับระดับของความเครียด และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความเครียดในญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนัก ตัวอย่างประชากรคือ ญาติของผู้ป่วยที่มีอาการหนักซึ่งรับไว้รักษาในแผนกอายุรกรรม แผนกศัลยกรรมและแผนกกุมารเวช โรงพยาบาลสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำไปหาความตรง ความเนื้อหา และหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าความเที่ยง 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของมัชฌิมเลขคณิตโดยการทดสอบ ค่าที่ (t - test) วิเคราะห์ความแปรปรวน และเปรียบเทียบมัชฌิมเลขคณิตของความเครียดในตัวอย่างแต่ละกลุ่มด้วยวิธีเอส (S - Method)

ผลการวิจัย

1. ญาติผู้ป่วยที่มีการศึกษาสูง มีค่าเฉลี่ยของความเครียดสูงกว่าญาติที่มีการศึกษาต่ำ แต่ค่าเฉลี่ยของความเครียดทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า "ญาติผู้ป่วยที่มีการศึกษาสูง จะมีระดับความเครียดต่ำกว่าญาติที่มีการศึกษาต่ำ"

2. อายุของญาติที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัย-
สำคัญที่ระดับ .05 เพียงสองคู่ คือกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี กับกลุ่มอายุ 41 -60 ปี และกลุ่ม
อายุ 15 -25 ปีกับกลุ่มอายุเกินกว่า 61 ปี จึงรับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า "ญาติผู้ช่วย
ที่อายุแตกต่างกัน จะมีระดับความเครียดต่างกัน"

3. ความสัมพันธ์ของญาติที่มีต่อผู้ป่วยในลักษณะที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความ
เครียดที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือกลุ่มที่เป็นบิดามารดากับกลุ่มผู้ดูแล
กลุ่มที่เป็นสามีภรรยา กับบุตร กลุ่มที่เป็นสามีภรณากับผู้ดูแล กลุ่มที่เป็นบุตรกับผู้ดูแล
จึงรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า "ความสัมพันธ์ของญาติที่มีต่อผู้ป่วยในลักษณะที่ต่าง-
กัน ระดับความเครียดจะแตกต่างกัน"

4. กลุ่มที่เป็นสามีภรรยา มีค่าเฉลี่ยของความเครียดสูงที่สุด จึงปฏิเสธสมมติฐาน
ข้อที่ 4 ที่กล่าวว่า "ผู้ช่วยหนักที่สุดเป็นผู้ดูแล จะทำให้ญาติมีระดับความเครียดสูงกว่า
ระดับความเครียดของญาติที่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยในลักษณะอื่น ๆ "

5. ญาติที่เป็นโสด มีค่าเฉลี่ยของความเครียดสูงกว่าญาติที่สมรสแล้ว จึงรับกับ
สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 ที่กล่าวว่า " ญาติที่เป็นโสดจะมีระดับความเครียดสูงกว่าญาติ
สมรสแล้ว" ค่าเฉลี่ยของความเครียดของตัวอย่างทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Stress in the Relatives of Critically Ill Patients
Name   Ms. Malee Launkaow
Thesis Advisor   Assistant Professor Parmun Boon -Long
Department   Nursing Education
Academic Year   1979

Abstract

The purpose of this thesis was to study characteristics of the relatives of critically ill patient and factors that influence the level of stress in the relatives of critically ill patients. The selected samples were 150 relatives of critically ill patients who were admitted to the medical, surgical and pediatrics departments in Songkhla Hospital, Songkhla Province. The questionnaires were developed by the researcher. The pre -test was carried out for content validity and reliability. The reliability was 0.82 by using the coefficient alpha method. The data was analyzed by using various statistical methods such as percentage, arithmetic mean, standard deviation, t -test, analysis of variance and S - Method.

The Major Findings

1. The level of stress in relatives with higher educational backgrounds was higher than the level of stress in relatives with lower educational backgrounds, but there was no statistically significant difference at the .05 level. The hypothesis was rejected. The statement of hypothesis is "relatives with higher educational backgrounds had higher

level of stress than relatives with lower educational backgrounds."

2. There was a statistically significant difference in the level of stress between two pairs of age groups, namely a group of 15 - 25 year olds compared with a group of 41 - 60 year olds and a group of 15 -25 year olds compared with a group of over 61 year olds at the .05 level. The hypothesis was retained. The statement of hypothesis is " relatives with different ages should have difference level of stress."

3. There was no statistically significant difference in the level of stress among four pairs of relative, namely parents compared with guardians, couples compared with children, couples compared with children, couples compared with guardians and children compared with guardians at the .05 level. The hypothesis was retained. The statement of hypothesis is " different relations between relatives and patients should have difference level of stress."

4. The findings showed that level of stress in the couples group was the highest. The hypothesis was rejected, since there was no statistically significant difference at the .05 level. The statement of hypothesis is " level of stress in the relatives of critically ill patient who were the guardians was the highest."

5. Singles relatives had higher level of stress than married relatives. There was a statistically significant difference between two groups of marrieds at the .05 level. The hypothesis was retained. The statement of hypothesis is " single relatives had higher level of stress than married relatives."

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับคำแนะนำ และความช่วยเหลือ ในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมนัน บุญ-หลง อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงแก้ว ปุณยกนก ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาทางคำานสถิติ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ และขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสงขลา เจ้าหน้าที่พยาบาลและญาติผู้ป่วยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ตลอดจนคุณเรณูมาลี วิจิตรัตนะ คุณทัศนีย์ สังขวรรณไพฑูริย์ คุณประภาณี บุรณจารุ คุณเสาวฤทธิ์ อมิตาภา และคุณสิมมพร ล้วนแก้ว ที่ได้ช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดี

มาลี ล้วนแก้ว

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

๘
หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการแผนภูมิประกอบ	ช

๙
บท

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ปัญหาของการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	8
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	9

2 บรรณกรรมและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับความเครียด	11
ความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับผู้ช่วยที่มีอาการหนัก	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ความเครียดในวิชาชีพของผู้ป่วยที่มีอาการหนักและแนวทางการ ช่วยเหลือญาติ	33
	การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ลักษณะมีประชากร	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
	การหาความตรงตามเนื้อหา	49
	การหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์	50
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5	สรุปผลการวิจัย	
	ผลการวิจัย	81
	การอภิปรายผลการวิจัย	83
	ข้อเสนอแนะ	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	103
ประวัติผู้เขียน	122

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ระดับการศึกษาของญาติผู้ป่วย	59
2	ระดับอายุของญาติผู้ป่วย	60
3	สถานภาพการสมรสของญาติผู้ป่วย	61
4	การจัดอันดับตำแหน่งของสาเหตุหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความ- เครียด	63
5	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติจำแนกตามระดับการศึกษา	72
6	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติจำแนกตามกลุ่มอายุ ...	73
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความเครียดใน ญาติของผู้ป่วยที่อายุต่างกัน	74
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติระดับกลุ่มอายุต่างกัน ด้วยวิธี เอส	75
9/1	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเครียดในญาติจำแนกตามความสัมพันธ์กับ ผู้ป่วย	76
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างค่าเฉลี่ยของความเครียด ในญาติของผู้ป่วยที่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยในลักษณะที่แตกต่างกัน...	77
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติตามความสัมพันธ์กับ ผู้ป่วยด้วยวิธี เอส	78
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดในญาติจำแนกตามสถานภาพ- การสมรส	79

รายการแผนภูมิประกอบ

กราฟรูปที่		หน้า
1	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดเป็นรายหมวด จำแนกตามระดับการศึกษา	68
2	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดเป็นรายหมวด จำแนกตามอายุ	69
3	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดเป็นรายหมวด จำแนกตามสถานภาพการสมรส	70
4	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเครียดเป็นรายหมวด จำแนกตามความสัมพันธ์	71

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย